

Kaupunkitekniikka
Suunnittelupalvelut

Miia Haikonen

Hulevesitulvariskien alustavan arvioinnin tarkistus, 3.kierros

LÄHTÖKOHDAT

Järvenpään kaupunki on laatinut tulvariskien hallintaa koskevan lain (620/2010) ja asetuksen (659/2010) mukaisen hulevesitulvariskien alustavan arvioinnin vuonna 2011 ja arvioinnin tarkistuksen vuonna 2018.

Lain mukaan tulvariskin merkittävyyttä arvioitaessa otetaan huomioon tulvan todennäköisyys sekä tulvasta mahdollisesti aiheutuvat yleiseltä kannalta katsoen vahingolliset seuraukset:

- 1) vahingollinen seuraus ihmisten terveydelle tai turvallisuudelle;
- 2) välttämättömyyspalvelun, kuten vesihuollon, energiahuollon, tietoliikenteen, tieliikenteen tai muun vastaavan toiminnan, pitkäaikainen keskeytyminen;
- 3) yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja turvaavan taloudellisen toiminnan pitkäaikainen keskeytyminen;
- 4) pitkäkestoinen tai laaja-alainen vahingollinen seuraus ympäristölle; tai
- 5) korjaamaton vahingollinen seuraus kulttuuriperinnölle.

Alustavassa arvioinnissa vuonna 2011 (Katupäällikkö 4.1.2012 § 1) ja arvioinnin tarkistuksen 2. kierroksella vuonna 2018 (Kaupunkikehityslautakunta 13.12.2018 § 113, JARDno-2018-615) ei ole nimetty lain määrittämien mukaisia merkittäviä hulevesitulvariskialueita.

Hulevesitulvariskien arviointi tulee lakisäännöksen mukaisesti tarkistaa tarpeellisilta osin kuuden (6) vuoden välein.

HULEVESITULVARISKIEN ALUSTAVAN ARVIOINNIN TARKISTUKSEN 3. KIERROKSEN TOTEUTTAMINEN

Hulevesitulvariskien alustavan arvioinnin tarkistus on laadittu Järvenpään kaupungin kaupunkitekniikan toimesta.

Hulevesitulvariskien alustavan arvioinnin tarkistuksen 3. kierroksella on verrattu käytettävissä olevia tietoja alustavaan arviointiin (Airix Ympäristö Oy, 15.11.2011). Tarkistuksessa on hyödynnetty ympäristöministeriön rahoittaman Loutinoja kuntoon -hankkeen (v. 2018-2020) tietoja, kiinteistönomistajille suunnattua rakennusvalvonnan ohjeistusta ”ohje hulevesien käsittelystä rakennushankkeeseen ryhtyville ja suunnittelijoille” (9.3.2021) sekä maankäytön ja kunnallistekniikan suunnittelun yhteydessä teetettyjä hulevesiselvityksiä.

Hulevesitulvariskien alustavan arvioinnin tarkistuksen 3. kierros on käsitelty työryhmän kokouksessa syyskuussa 2024.

Alustavan arvioinnin tarkistukseen ovat osallistuneet:

- Ari Kaunisto, toimitusjohtaja, Järvenpään Vesi
- Hannele Selin, kaavoitusjohtaja, yhdyskuntasuunnittelu
- Paula Kinnunen, asemakaava-arkkitehti, yhdyskuntasuunnittelu
- Salka Orivuori, ilmasto- ja ympäristöpäällikkö, yhdyskuntasuunnittelu
- Taija Karjalainen, lupa- ja valvontapäällikkö, rakennusvalvonta
- Ville Voima, alueidenkäytön asiantuntija, rakennusvalvonta
- Janne Arponen, vs. kaupunkitekniikan johtaja, kaupunkitekniikka
- Aija Schukov, ylläpidon rakennuttajapäällikkö, kaupunkitekniikka
- Miia Haikonen, suunnittelupäällikkö, kaupunkitekniikka

Tarkistuksessa on lisäksi otettu huomioon kaupunkilaisilta tulleet palautteet hulevesien ongelmakohteista, mahdolliset hulevesitulvat, kaupungin eri asiantuntijoiden kokemuspohjaiset tiedot ja niiden pohjalta tehdyt johtopäätökset.

HULEVESITULVARISKIEN ALUSTAVAN ARVIOINNIN TARKISTUS, 3.kierros

Alueen kuvaus:

Järvenpään väkiluku on kasvanut 46 000 asukkaaseen.

Merkittävimmät muutokset maankäytössä ovat kohdistuneet eteläiseen Järvenpään uusille Lepolan asuinalueille ja Boogien yritysalueelle sekä pohjoisessa Wärtsilän ja Svengin yritys- ja teollisuusalueille.

Vuonna 2020 valmistuneessa, ympäristöministeriön rahoittamassa Loutinoja kuntoon -hankkeessa Järvenpään suurimpaan kaupunkipuron, Loutinojan valuma-alueen läpäisemättömän pinnan

osuudeksi arvioitiin keskimäärin 38 %. Tiiviimmin rakennetun ydinkeskustan alueella läpäisemättömän pinnan osuudeksi arvioitiin n. 60-80 %, kun se aiemmin on ollut 60-70%.

Maankäytön muutoksen vaikutukset hulevesien hallintaan ja tulvariskeihin on huomioitu siten, että kaikilla uusilla asemakaava-alueilla kiinteistöt on veloitettu käsittelemään hulevedet tonttikohtaisesti ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään. Kunnallistekniikan rakentamisen yhteydessä maankäytön muutosalueilla on huomioitu tulvareitit ja rakennettu yleisille alueille hulevesien viivytysrakenteita vastaanottamaan harvinaisemmat sadetapahtumat ja tasaamaan rankkasateiden virtaamahuiput.

Rakennusvalvonnan laatiman ohjeistuksen myötä myös tiivistyvillä alueilla ja ydinkeskustassa kiinteistöt on veloitettu tonttikohtaiseen hulevesien käsittelyyn tontilla tehtävien rakenteellisten muutostöiden tai uudisrakentamisen yhteydessä.

Hulevesitulvariskien alustavan arvioinnin toteutus ja arviointiperusteet:

Ei muutoksia arviointiperusteissa.

Esiintyneet hulevesitulvat ja niiden aiheuttamat vahingot:

Heinäkuussa 2020 tapahtuneen rankkasateen seurauksena kaupunki sai useita yksittäisiä ilmoituksia aiheutuneista hulevesihaitoista. Rankkasateet kohdistuivat pääosin kaupungin länsi- ja pohjoisosiin ja ilmoitukset koskivat mm. katujen ja ojen tulvimista, hulevesikaivoista- ja viemäreistä tulvinutta vettä, alikulkujen tulvimista, veden nousua yksittäisten kiinteistöjen pihalle ja kellareihin valunutta vettä.

Järvenpään kaupungilla ei kuitenkaan ole tiedossa tapahtuneita hulevesitulvia, jotka olisivat aiheuttaneet hulevesitulvariskilainsäädännön tarkoittamia merkittäviä ja vahingollisia seurauksia.

Arvio tulevaisuudessa mahdollisesti esiintyvistä hulevesitulvista ja –riskeistä:

Hulevesitulvariskien alustavassa arvioinnissa ja sen jälkeen tehdyissä tarkentavissa selvityksissä ei ole todettu merkittävää hulevesitulvariskiä nykytilanteessa eikä mahdollisesti tulevaisuudessa esiintyviä hulevesitulvariskialueita.

Järvenpään kaupunki on toteuttanut hulevesien hallintaa kokonaisvaltaisesti suunnittelemalla ja rakentamalla huleveden käsittelyä edesauttavia ja tulvariskiä vähentäviä rakenteita osana maankäytön kehittymistä ja yleisten alueiden suunnittelua. Hulevesien hallintaa koskevissa selvityksissä ja hulevesirakenteiden mitoituksessa huomioidaan ilmastonmuutoksen vaikutukset.

Asemakaavamääräyksillä ja rakennusvalvonnan laatimalla erillisellä ohjeistuksella ohjataan kiinteistöt käsittelemään hulevedet niiden muodostumisalueilla. Lisäksi hulevesijärjestelmiä ylläpidetään säännöllisin toimenpitein pääreitistöjen toimivuuden varmistamiseksi.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Järvenpään kaupungin alueella ei ole esiintynyt hulevesitulvia, joista olisi aiheutunut tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuja, yleiseltä kannalta katsoen vahingollisia seurauksia.

Hulevesien hallinta huomioidaan valuma-alueitasoisesti osana asemakaavoitusta, yleisten alueiden kunnallisteknistä suunnittelua ja rakentamista sekä hulevesijärjestelmien ylläpitoa. Rakennusvalvonnan ohjeistus ja kiinteistökohtaiset vaatimukset noudattavat hulevesien hallinnalle asetettua ensisijaista tavoitetta käsitellä hulevedet niiden syntypaikalla.

Edellä mainituin perustein keskeisimmät muutokset kohdistuvat maankäyttöön kehittymiseen ja hulevesien hallintaa edistäviin toimenpiteisiin. Muilta osin muutokset ovat vähäisiä. Näin ollen hulevesitulvariskien alustavaan arviointiin ei ole ilmennyt päivitystarvetta.

Tarkistuksen perusteella Järvenpään kaupungin alueella ei katsota olevan merkittävää hulevesitulvariskiä eikä hulevesitulvariskikohteita esitetä nimettäväksi.